

Forslag

til

Lov om grundforbedring.

Fremsat den 15. marts 1966 af *landbrugsministeren*.

Kapitel I.

Lovens område.

§ 1. I overensstemmelse med reglerne i denne lov kan der ydes lån og tilskud til finansiering af grundforbedring indenfor jordbruget for så vidt angår arealer, der er eller vil blive anvendt til jordbrugsmæssig drift.

Stk. 2. Lån og tilskud kan ydes til inddigning, afvanding, dybdebehandling og vanding og for udyrkede egnede arealer tillige rydning, planering, kultivering, kalkning eller mergling, tilførsel af gibs samt grundgødskning med fosfor og kobber.

Kapitel II.

Grundforbedringsudvalg.

§ 2. For hver amtsrådsreds samt for Samsø nedsættes et grundforbedringsudvalg på 4 medlemmer, af hvilke 2 skal repræsentere landbrugere, medens de 2 andre skal repræsentere henholdsvis arbejdere og pengeinstitutter. Medlemmer beskikkes af landbrugsministeren for perioder af indtil 5 år. De medlemmer, der skal repræsentere landbrugere, beskikkes efter indstilling fra landbo- og husmandsforeningerne. Ministeren udpeger udvalgets formand.

Stk. 2. Ingen kan fungere som medlem af et grundforbedringsudvalg efter sit fyldte 74. år.

Kapitel III.

Grundforbedringslån.

§ 3. Et grundforbedringslån skal ifølge pantebrevets bestemmelser være afdrags-

frit i 4 halvårsterminer og derefter afdrages ved kontant betaling med 1/20 pr. termin i 5. og følgende terminer efter stiftelsen, således at lånene er afviklet senest 12 år efter stiftelsen. Lån til kalkning med pulveriseret kalk skal dog afdrages med 1/10 halvårlig i 5 år regnet fra lånets stiftelse.

Stk. 2. Kreditforeningerne kan yde de i loven omhandlede grundforbedringslån ved serielån med statutmæssigt ansvar, og således at lånene afdrages og afvikles i overensstemmelse med reglerne i denne lov.

Stk. 3. Lånesummen kan kun udbetales til dækning af de med grundforbedringen forbundne omkostninger og er undtaget fra andre kreditorers retsforfølgning.

Stk. 4. Forfaldne renter og afdrag af grundforbedringslån kan inddrives ved udpantning.

§ 4. Et pantebrev for lån til grundforbedring kan tinglyses med pant i den grundforbedrede ejendom forud for andre hæftelser af privatretlig oprindelse, såfremt grundforbedringsudvalget ved påtegning på pantebrevet meddeler godkendelse hertil. Det er en betingelse for en sådan godkendelse

at grundforbedringsudvalget skønner, at gennemførelsen af det pågældende arbejde vil medføre en værdiforøgelse, der væsentlig overstiger de med grundforbedringen forbundne udgifter og en afkastningssevne, som muliggør de foreskrevne afdrags rettidige erlæggelse, samt,

at ejendommens ejer forpligter sig til under tilsyn af en af grundforbedringsudvalget udnævnt sagkyndig at lade arbejdet udføre i overensstemmelse med projektet og på en sådan måde, at der senere

kan meddeles endelig godkendelse af arbejdets udførelse.

§ 5. På de i §§ 3 og 4 anførte betingelser kan der ydes lån af statskassen til grundforbedring, der udføres af flere lodsejere i forening i henhold til kendelse afsagt af landvæsensnævn, landvæsenskommissioner og overlandvæsenskommissioner eller i henhold til forlig indgået for disse myndigheder, jfr. lov om diger, lov om kystsikringsanlæg og vandløbsloven. Der kan kun med samtykke af finansudvalget ydes et større lån end 100.000 kr. til et enkelt arbejde.

Stk. 2. Statslånet forrentes med en af landbrugsministeren fastsat rente. Det indestår uopsigeligt i den pågældende ejendom uanset ejerskifte.

§ 6. Pantebreve, gældsbreve og transporter for grundforbedringslån er stempelfri. Tinglysning og aflysning af pantebreve m. v. sker uden gebyr til statskassen.

Kapitel IV.

Grundforbedringstilskud.

§ 7. Til grundforbedring efter denne lov kan der efter indstilling af grundforbedringsudvalget ydes et tilskud af statskassen på 25 pct. af samtlige med planens udarbejdelse og gennemførelse forbundne omkostninger.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om ydelse af højere tilskud end nævnt i stk. 1, når særlige beskæftigelsesmæssige forhold taler derfor. Størrelsen af disse

tilskud fastsættes under hensyn til det omfang, hvori der ved arbejdet anvendes arbejdsløse, der er tilmeldt som ledige, og som anvises til arbejdet af det offentlige arbejdsanvisningskontor.

Stk. 3. Tilskudsbeløb anvendes som ekstraordinært afdrag på et eventuelt til samme arbejde optaget grundforbedringslån.

Stk. 4. Tilskudsbeløbene medregnes ikke til den pågældende grundejers skattepligtige indkomst.

§ 8. Landbrugsministeren kan kræve, at tilskud efter denne lov tilbagebetales, såfremt det grundforbedrede areal inden 10 år efter tilskudsudbetalingen overgår til anvendelse udenfor jordbruget.

Kapitel V.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m. v.

§ 9. Landbrugsministeren fastsætter bestemmelser for projektering af grundforbedring, grundforbedringsudvalgenes virksomhed, tilsynet med grundforbedringsarbejders udførelse samt udbetaling af låne- og tilskudsbeløb.

§ 10. Loven træder i kraft den 1. august 1966.

Stk. 2. Lov om grundforbedring – jfr. lovbe kendtgørelse nr. 104 af 3. april 1957 – ophæves. Tidspunktet for ophævelse af denne lovs § 15 fastsættes dog af landbrugsministeren.

§ 11. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den af landbrugsministeren under 24. februar 1960 nedsatte landbokommission har den 22. januar 1964 afgivet sin 2. betænkning. Nærværende lovforslag er udarbejdet i overensstemmelse med det forslag, som er udarbejdet og tiltrådt af et flertal af kommissionens medlemmer.

Den gældende grundforbedringslovgivning er optaget i landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 104 af 3. april 1957. De i lovforslaget foreslåede bestemmelser tilsigter at videreføre, at finansieringen af grundforbedringsarbejder kan gennem-

føres indenfor faste rammer dels ved lån ydet fortrinsvis at private kreditinstitutter, særlig kreditforeninger, med pant forud for andre hæftelser af privatretlig oprindelse dels ved ydelse af stats-tilskud til nedbringelse af den pågældende ejers udgifter ved arbejdets udførelse.

I lovforslaget er der foreslået ændringer i den gældende ordning med hensyn til lovens område og særlig vedrørende beregningen af tilskud. Herom henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

I den foreslåede bestemmelse, der ikke tidligere har været optaget i grundforbedringslovgivningen, er rammen for denne lovgivning angivet som medvirken til finansiering af foranstaltninger til fremme af jorders afvandrings- og dyrkningsforhold gennem grundforbedring, således som dette nærmere er angivet i stk. 2.

Det er som en ny regel tilføjet, at lovens bestemmelser kun er anvendelige på foranstaltninger inden for jordbruget (landbrug, gartneri og skovbrug). Dette er i overensstemmelse med hidtidig praksis, men forslaget må desuden ses i sammenhæng med den i § 8 foreslåede bestemmelse om tilskudstilbagebetaling.

Den nærmere angivelse af grundforbedring efter arbejdernes art er hidtil sket efter to hovedlinjer nemlig:

- a) arbejder vedrørende jorder, som er under dyrkning (i drift), og
- b) arbejder vedrørende udyrkede arealer (nykultur).

Til de under a) nævnte arbejder henregnes afvanding, vanding, inddigning, mergling og kalkning, medens det under b) anførte, f. eks. for hede- og mosearealer foruden de nævnte foranstaltninger kan omfatte kratrydning, planering, dybdepløjning, grubning og grundgødskning med superfosfat og kobbersulfat.

Denne afgrænsning af grundforbedring foreslås opretholdt og uddybet i nærværende bestemmelse, således at der bliver mulighed for tilbunds at gøre egnede arealer dyrkbare. I forhold til det foran under a) og b) anførte medtages herefter dybdebehandling som en hensigtsmæssig engangsforanstaltning for dyrkede arealer, medens mergling og kalkning alene angår udyrkede arealer.

Til § 2.

Bestemmelserne om grundforbedringsudvalgenes sammensætning m. v. er i overensstemmelse med de hidtil gældende, dog er det foreslået, at udvalgene suppleres med et medlem, der skal repræsentere realkrediten.

Til § 3.

De i § 1, stk. 2 og 3, § 7 og § 12 i lovbekendtgørelse nr. 104 af 3. april 1957 om grundforbedring indeholdte bestemmelser om vilkår for lån til grundforbedring foreslås opretholdt uændret.

Til § 4.

De i § 5, stk. 2 og § 10 i den gældende grundforbedringslov optagne betingelser for tinglysning med fortrinspant af grundforbedringslån foreslås opret-

holdt uændret, således at den nødvendige påtegning på pantebrev for andre end statskasselån meddeles af grundforbedringsudvalget. Det forudsættes dog, at det som hidtil kræves, at påtegning ikke må meddeles, før landbrugsministeriets godkendelse af projektet foreligger.

Grundlaget for og omfanget af grundforbedringsudvalgets skøn om rentabiliteten af grundforbedringsarbejder svarer således til det i tidligere grundforbedringslove fastsatte. De nærmere regler for den tilsynsførendes udøvelse af sit hverv og dennes ansvar overfor lånetageren, dennes pantekreditorer i ejendommen, grundforbedringsudvalget og landbrugsministeriet forudsættes optaget i den i forslagets § 9 omhandlede bekendtgørelse.

Til § 5.

Forslaget angår de nugældende regler om fællesarbejder, for så vidt de kan underkastes behandling af en landvæsensret efter den nævnte lovgivning, men hvor der ikke af landvæsensretten træffes bestemmelse om, at der til fremskaffelse af fastsatte anlægsbidrag skal kunne gives pant i den afgiftspligtige ejendom forud for andre hæftelser af privatretlig karakter, jfr. vandløbslovens § 97, stk. 2, 2. pkt.

Det bemærkes, at forslaget ikke gentager den hidtil i grundforbedringslovens § 2, stk. 3, anførte regel, hvorefter projekter til fælles kultiveringsarbejder behandles af landvæsenskommissionen efter regler, der svarer til vandløbslovens bestemmelser om regulering af private vandløb, idet det ikke længere kan anses for nødvendigt at give hjemmel til en tvangsmæssig deltagelse i sådanne planers gennemførelse.

Den hidtidige hjemmel for ydelse af statslån til alle former for grundforbedring foreslås ophævet, således at lånefinansieringen gennem statslån herefter alene angår fællesarbejder, hvor det kan være vanskeligt at opnå lån på det private lånemarked.

Efter de gældende regler kan sådanne lån til fællesarbejder ikke uden samtykke fra finansudvalget overstige 70.000 kr. til det enkelte arbejde; dette beløb er foreslået forhøjet til 100.000 kr., hvorved forudsættes, at større hovedafvandingsopgaver normalt ikke vil blive gennemført efter grundforbedringsloven.

Renten for disse statslån foreslås fastsat af landbrugsministeren. Det forudsættes, at fastsættelsen sker efter forhandling med finansministeren.

Da lån af denne karakter udelukkende er knyttet til den pågældende ejendom uafhængigt af det til enhver tid værende ejerforhold, foreslås det anført, at lånene indestår i ejendommen uanset ejerskifte.

Til § 6.

I den foreslåede bestemmelse er samlet de hidtil gældende regler for fritagelse for stempelpligt og for betaling af tinglysningsgebyrer.

Til § 7.

Med henblik på fortsat at tilskynde til udførelse af produktiv grundforbedring og samtidig uden for perioder med større arbejdsløshed at animere en udvidelse af den i de senere år påbegyndte anvendelse af maskiner (drængrøftmaskiner) til den grovere del af jordarbejdet, foreslås det, at der fortsat gives hjemmel til ydelse af statstilskud til grundforbedring, således at tilskud efter indstilling af grundforbedringsudvalget kan fastsættes til 25 pct. af udgifterne.

Ved større fællesarbejder, særlig bestående i regulering og rørledning af vandløb, har der efter de hidtidige regler været mulighed for at yde indtil 50 pct. tilskud til udgifterne ved anvendelse af gravemaskine. Det samlede tilskud har ved sådanne arbejder herefter normalt andraget 35-40 pct. af de samlede udgifter. Til sådanne arbejder vil der ikke på samme måde som ved et dræningsarbejde være mulighed for yderligere maskinanvendelse, men af administrative grunde foreslås det, at tilskudssatsen også til disse arbejder fastsættes til 25 pct. af samtlige omkostninger ved arbejdets udførelse.

For at give mulighed for at anvende grundforbedringsloven som et led i beskæftigelsespolitiske foranstaltninger fastslås det samtidig, at der gives landbrugsministeren bemyndigelse til udover det faste tilskud at yde et særligt tilskud i det omfang, der ved arbejdet beskæftiges arbejdere, der ved antagelsen er arbejdsløse og anmeldt som ledige. Dette særlige tilskud forudsættes fastsat efter forhandling med arbejdsministeren og finansministeren, idet der herved bliver mulighed for at indpasse grundforbedringsarbejder i den til enhver tid besluttede beskæftigelsespolitik.

Bestemmelsen i forslaget stk. 3 og 4 svarer til de hidtil gældende.

Til § 8.

Med henblik på at skabe en mulighed for krav om tilbagebetaling af statstilskud i tilfælde, hvor det grundforbedrede areal overgår til anden anvendelse end forudsat i grundforbedringsloven, foreslås det som en ny regel fastsat, at landbrugsministeren kan fremsætte et sådant krav, såfremt den ændrede anvendelse iværksættes inden 10 år efter tilskudsudbetalingen.

Til § 9.

Medens der i den gældende grundforbedringslov er fastsat ret udførlige regler for projektering af grundforbedring og udførelse af grundforbedringsarbejder samt for grundforbedringsudvalgenes og de tilsynsførendes varetagelse af deres hverv, har man anset det for mere hensigtsmæssigt, at de nærmere forskrifter af denne art fastsættes administrativt af landbrugsministeren i en bekendtgørelse.

Til § 10.

Da reglerne om afvandingskommissionernes sammensætning og beføjelser anvendes i landvindingsloven (lovbekendtgørelse nr. 153 af 30. april 1953) og lov om fremme af visse arbejder med rensning af vandløb (lovbekendtgørelse nr. 513 af 13. oktober 1945), kan § 15 i den gældende grundforbedringslov ikke ophæves straks, selvom der efter forslaget ikke fremtidig vil være anvendelse for disse kommissioner indenfor grundforbedringslovens område, men i slutningsbestemmelsen foreslås det at give hjemmel for ophævelse af denne bestemmelse ved bekendtgørelse i lovtidende, når spørgsmålet om kommissionernes anvendelse indenfor de nævnte loves områder er afgjort.